

HELSINGIN YLIOPISTO, KOULUTUS- JA KEHITTÄMISKESKUS PALMENIA

Terhi Reponen: Verenpainepotilaan omahoidon tukeminen apteekissa

-kohderyhmä iäkkäät

Apteekkifarmasian erikoistumisopinnot proviisoreille, PD

Projektityö, 36 s; 1 liite

Ohjaajat: FaT Inka Puumalainen, TtM Anneli Luoma-Kuikka

marraskuu, 2012

TIIVISTELMÄ

Verenpainetauti on yksi yleisimpiä pitkäaikaissairauksia iäkkäiden keskuudessa. Omahoidon lisääminen iäkkäillä vaatii asennemuutoksen lisäksi perustietojen lisäämistä omasta sairaudesta ja sen hoidosta.

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää iäkkäiden (+65 v) verenpainepotilaiden tietoja omasta sairaudestaan ja sen hoidosta. Tutkimus oli laadullinen haastattelututkimus. Haastateltavilta kysyttiin tietoja korkean verenpaineen hoidon hyödyistä. Lisäksi iäkkäiltä verenpainepotilailta kysyttiin tietoja elintapojen merkityksestä verenpaine- taudin hoidossa. Haastateltavilta kysyttiin myös omista hoitotavoitteista ja omasta hoitotasapainosta sekä lääkityksen perusteista. Tutkimuksessa selvitettiin myös iäkkäiden verenpainepotilaiden tietoa verenpainetaudin hoidon seurantarpeista. Lisäksi haluttiin selvittää, miten apteekin rooli koetaan tiedon jakajana pitkäaikaissairauden hoidon seurannassa ja mistä iäkkäät ylipäättään hakevat ja saavat terveystietoa. Tutkimuksessa pyrittiin selvittämään iäkkäiden verenpainepotilaiden valmiutta lisätä omahoitoaan ja halua osallistua yksilöllisen hoitosuunnitelman laatimiseen. Kotiverenpainemittaukset ovat tärkeä osa verenpainetaudin omahoitoa. Tutkimuksessa selvitettiin, miten mittauksia käytännössä tehtiin ja oliko mittauksista annettu yksityiskohtaista opastusta.

Tämän tutkimuksen mukaan iäkkäät verenpainepotilaat tietävät huonosti verenpaineen hoitamisen hyödyt. Apteekissa ja muualla terveydenhuollossa tulisikin korostaa enemmän hoidon tavoitteita ja hyötyjä. Lääkehoidon hyötyjen tiedostaminen motivoi omahoitoon. Haastateltavilla ei ollut yksityiskohtaista tietoa elintapojen merkityksestä iäkkään verenpaineen hoidossa. Iäkkään verenpainepotilaan hoidossa ja elintapa- neuvonnassa korostuvat yksilölliset tarpeet. Elintapojen merkitys iäkkään verenpaineen hoidossa on erilainen kuin nuorempien kohdalla. Tarkoituksenmukaisen ja vaikuttavan hoidon lisäksi on otettava huomioon elämänlaatuun ja toimintakykyyn vaikuttavat tekijät iäkkään autonomiaa unohtamatta. Haastateltavat eivät olleet tietoisia omasta verenpaineen tavoitearvosta. Hoitotasapainoa iäkkäät pitivät itse hyvänä, vaikka eivät tienneetkään todellisia tavoitearvoja. Verenpainetaudin seurantarpeista (lääkärikäynnit ja laboratoriokokeet) haastateltavat eivät tienneet. Verenpainetta mitattiin kotona silloin tällöin. Tarkempaa tietoa mittausten tekemisestä ei ollut.

Apteekista ei osattu odottaa tietoa sairaudesta tai sen hoidon seurannasta. Terveysasemalta saatavaan tietoon ja tukeen oltiin tyytyväisiä. Iäkkäät arvostavat mahdollisuutta osallistua itseään koskevan hoitosuunnitelman laatimiseen. Omahoidon lisääminen sairauksien hoidossa koettiin kuitenkin käytännössä vaikeaksi.

Avainsanat: iäkkäiden verenpaine, omahoito, hoidon seuranta apteekissa